

samme Bevægelse, som i England skabte den hele Penny-Press, der nu indtager en meget vigtig og betydningsfuld Stilling ved Siden af de meget store og dyre Blade, der i Prisen have været nødte til at nærme sig til de billige, er i Danmark uden nogen egentlig ydre Foranledning foregaaet i en lignende Udstrækning, idet der har veist sig et stort Antal billige Blade, som nu bringe Kundskab om Dagens Begivenheder, om Landets indre Anliggender, om Litteratur, om Kunst, kort sagt, om en Mangfoldighed af menneskelige Anliggender, ud i Kredse, hvor man aldrig drømte om at holde en Avis. Og dette er skeet væsentlig paa Grund af den Understøttelse, som Postvæsenet har ydet og den billige Pris, som var sat paa Forsendelsen. Nu er det fuldstændig sandt, at vil man blot anlægge en „rationel“ Maalestof, saa er det ikke nogen fornuftig Grundsætning, hvorpaa Loven af 1851 i Overensstemmelse med Placaten af 1848 har opstillet Forholdet mellem Postvæsenet og Forsendelser af Bladene, thi Abonnementsprisen er ikke i og for sig nogen virkelig Maalestof for den Uleilighed og det Besvær, som Postvæsenet har, men her i Thinget pleier det „Rationelle“, der i Grunden er det samme som det „Doctrinaire“, ikke at høre til de Stikford, der finde meget gunstig Gjensklang, og det skulde glæde mig, om det maatte hælde mig engang i mit Liv, at denne Stemning imod „Rationelle“ eller „Doctrinaire“ kom mig til Bistand. Hvor fornuftig eller ufornuftig end hiin Foranstaltning i sit Princip maatte være, saa har det i Praxis i 20 Aar staaet sin Prøve og afgivet Vidnesbyrd om, at Postvæsenet har grebet Sagen rigtigt an, da det i 1851 og 1848, uden at være altfor rationelt tog det ganske simpelt og ligefrem og sagde: „saa og saameget af Prisen tage vi nu for vor Uleilighed.“ Der kunde selvfølgelig komme Forhold, hvor det kunde blive altfor galt. Det kunde jo f. Ex. tænkes, at et politisk Parti vilde stifte en Avis og lade den komme ud, om ikke just for en Betaling af 29 $\frac{1}{2}$ Qvartalet — hvilket er arriveret med et Dagblad hertilands — saa dog for en Betaling, som var aldeles nominelt og saaledes derved paaføre Postvæsenet en stor Uleilighed med Forsendelsen og Distributionen

uden tilsvarende Bederlag; det kunde jo indrette en Avis, der udkom hver Dag og kun kostede om Aaret 1 Rd., saa fik Postvæsenet ikke mere end 5 $\frac{1}{2}$ Qvartalet for at besørge den. Dette er imidlertid ikke den Art usandsynlige Exempler, som man skal dvæle ved, men man skal hellere see paa, hvorledes det factist har udviklet sig i de forløbne Aar, og hvad Postvæsenet har faaet ud af sine Forsendelser, saaledes som de have været ordnede. Og derom har den høitærede Minister selv afgivet det allerbedste Indlæg ved de statistiske Oplysninger, som ere os forelagte, og som vise, at der imellem de danske Posthuse er ifjor assendt og udleveret af Tidender og Tidsskrifter ialt et Antal af 11 Millioner Exemplarer, hvilket har indbragt omtrent 51,000 Rd. Nu staaer der ganske vist i Motiverne opført en Beregning, som skal være til Støtte for den nye Vej, man vil betrede, og man har der beregnet, at Avisbesørgelsen kan anslaaes til mindst 15 pCt. af samtlige Expeditioner ved Posthuset, hvorimod Indtægten derved kun har udgjort 5 pCt. Derfor et lignende Regnestykke skulde gøres gjældende med Hensyn til Postanvisninger, Postopkrævninger, betalte og ubetalte Breve osv., tvivler jeg paa, at der altid vilde blive et ganske nøiagtigt Forhold mellem Expeditionernes Antal og Besværighed og den Indtægt, som Postvæsenet har faaet ud deraf. „Expedition“ og „Expedition“ kunne være to Ting. Paa et Brev skal man hver enkelt Gang læse Adressen, det kræver hver Gang en vis speciel Opmærksomhed og kan volde speciel Uleilighed, hvorimod Postbudene paa Provinds-Postcontotriverne aldeles nøiagtigt vide, hvor hver Avis skal hen, og det gaaer ganske mekanisk, uden at den „Expedition“, som er forbunden med at expedere 100 eller 150 Aviser udleverede, kan sammenlignes med den Uleilighed, som et ligesaa stort Antal Breve forvolde. Men det er jo heller ikke Spørgsmaalet, just at faae Udgifter og Indtægter nøiagtig til at svare til hinanden paa ethvert Punkt; thi det er jo den Grundsætning, hvorpaa hele Postvæsenets Administration hviler, at det Gue skal bære det Andet. Den fordeelagtige Expedition skal bære den ufordeelagtige, og den